

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D;
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 27. decembra 1924.

Telefon št. 552.

STEV. 153.

Dr. R. Pipuš:

Bančne obresti.

Po sestankih, ki jih je imel generalni ravatelj Narodne banke gosp. Novaković z zastopniki gospodarskih krogov v Ljubljani in Zagrebu, kakor tudi iz poročil, ki so na to sledila v vseh listih, morem z veseljem ugotavljati, da se je Narodna banka tako resno oprijela vprašanja obrestne mere. Presenetilo me je pri tem pa naziranje, da je treba ozdravljenje naših kreditnih razmer začeti z določenjem najvišje dopustne obrestne mere za vloge.

To, kar naše gospodarstvo ubija, ni previsoka obrestna mera za hranilne vloge, ampak obrestna mera, po kateri dajajo naše banke kredit. Kdor ima toliko gotovine, da jo lahko nalaga v denarnih zavodih, temu se ni bati, da bi njegovo gospodarstvo zaradi tega propadlo, ker dobi na obrestih od svojih vlog nekaj odstotkov več, kakor je dobival pred leti, ako je le varen denarni zavod, pri katerem nalaga svoj denar. Res pa je treba previdnosti pri denarnih zavodih, ki ponujajo za vloge izredno visoko obrestovanje. Nenavadno visoka obrestna mera za vloge je le predstikraf znamenje, da ni vse v redu pri denarnem zavodu, ki jo ponuja. Razmeroma najbolj visoko obrestovanje vlog ponujajo zavodi, katerim primanjkuje vlog, ker nimajo zaupanja pri občinstvu. Mnogokrat je ponujani visoki obrestni meri na vloge sledil polom denarnega zavoda in na ta način vložnik ni zgubil samo obljubljenih visokih obresti, ampak tudi glavnico.

Razume se, da je v vsaj normalnih razmerah z obrestno mero za vloge pri denarnih zavodih v zvezi tudi obrestna mera za kredit, ki ga dajejo denarni zavodi. Da bi danes pri današnjih bančnih zavodih ta zveza bila posebno tesna, tega ne opazujemo. Bančni zavodi ponujajo danes za vloge navadno 10% obrestovanja. Nisem še slišal, da bi bančni zavod obrestoval vloge višje kakor po 15%. Tudi 15% obresti se ponujajo le izjemoma za večje in na daljšo dobo vezane vloge. Vključ temu pa menda pri nas ni bančnega zavoda, pri katerem bi se dobil kredit ceneje kakor po 24%. Seveda kot obresti ni štet samo to, kar pri nas banke zahtevajo pod imenom obresti, ampak tudi to, kar zahtevajo pod imenom raznih provizij in stroškov. V normalnih razmerah je napetost med obrestmi za vloge in med obrestmi za kredite pri denarnih zavodih znašala 1 do 2%, izjemoma 3%. Če se je torej danes obrestovanje vlog zvišalo na 10%, tedaj iz tega vendar ne sledi, da se mora obrestna mera kreditov zvišati na 24%, na 30%, na 40% in celo na 50%. Težko je potem razumeti, kako bi se naj z omejitvijo obresti na vloge, omejila ali celo znižala mera obresti pri bančnih kreditih.

Znano mi je, da primanjkuje danes pri nas gotovine. Iz tega pa še ne sledi, da je treba od tiste male množine gotovine, s katero razpolagajo današnji bančni zavodi, zahtevati neprimerne obresti. Če bančni zavodi dobivajo denar po 10 do 15%, ni uvideti, zakaj bi morali za isti denar zahtevati 25 do 50%. Bančni zavodi povdarjajo, da jejičjo danes pod silnim bremenom davkov in socialnega zavarovanja. Da je to breme hudo, ni nobenega dvoma, vendar še ne opravičuje tako visokih obresti, kakor jih zahtevajo bančni zavodi. Davki, katere plačujejo bančni zavodi, se odmer-

jajo v prvi vrsti na podlagi izkazane čistega dobička. Če bi torej bančni zavodi znižali obrestno mero svojih kreditov, bi se znižal tudi izkazani čist dobiček in znižalo bi se ne samo v isti meri, ampak še celo v večji meri davčno breme, ker je njihov davek progresiven.

Jaz sam sodelujem pri upravi uglednega denarnega zavoda v Mariboru, ki obrestuje nevezane vloge po 8% in vezane vloge po 10%, zahteva pa od vknjiženih kreditov 10% in od osebnih kreditov 12% obresti. Poleg obresti računi pri vknjiženih kreditih samo enkrat, pri izplačanju kredita, 1% provizijo za upravne stroške, pri kreditih v tekočem računu pa 1% četrtletno. Ta denarni zavod uživa velik ugled, žrtvuje za dobrodelne namene toliko, kakor noben drugi denarni zavod v Mariboru, ako prav jih je tukaj blizu 2 tucata, izhaja izborni tudi pri napetosti v obrestni meri, ki je za današnje razmere neprimerno nizka, in izkazuje vsako leto krasne čiste dobičke. A ta denarni zavod zaposluje samo 5 uradnikov, ki opravijo brez težave vse delo točno in brez zaostankov sproti, dočim imajo bančni denarni zavodi, ki imajo približno enak promet, po 3 do 4krat toliko uradnikov.

Ta zavod obrestuje torej vloge približno po isti meri, kakor bančni zavodi, zahteva pa od svojih dolžnikov komaj $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ tistih obresti, ki jih zahtevajo danes naše banke. Navedel sem ta slučaj kot dokaz za to, da se da tudi pri denarnih zavodih štediti in dobro gospodariti in tudi danes čisto dobro izhajati z razmeroma nizkim obrestovanjem dovoljnih kreditov.

Malo je danes pri nas podjetnikov, ki ne bi bili prisiljeni, izkoriščati svojega kredita. Da morajo pa današnje bančne obresti vsakega podjetnika v kratkem času uničiti, o tem ni nobenega dvoma. Dovolj imamo že polomov in če se naše kreditne razmere ne bodo izboljšale, se je bati, da bo de število gospodarskih polomov še neprimerno naraslo. Če pa propade trgovina in industrija, bodo s tem trpeli tudi vsi naši denarni zavodi, v prvi vrsti bančni. Marsikatero banko utegne s seboj v brezno potegniti polom, katerega je sama povzročila z zahtevo pretiranih obresti. Naši denarni zavodi, pred vsem naše banke, bi imeli torej velik interes na tem, da naše gospodarstvo ne propade, ampak da se razvija in procvita. V ta namen je pa treba pred vsem znižati obrestno mero kreditov, katerega dajejo banke. Pri potrebnih dobi volji bode se to lahko doseglo, če ne enkrat, pa vsaj stopnjama. Noben komitent, noben vložnik ne sili banke, da zahteva pretirane obresti. Banki se ni treba bati, da izgubi komitente, ki iščejo kredita, ako jim zniža obrestno mero, kakor bi se morala bati, da zgubi svoje vložnike, ako bi znižala obrestno mero na vloge. Če banka nima potrebnih sredstev, ji nikdo ne brani, odkloniti prošnji za kredit, katerim ne more ugoditi. Njene vloge pa se zaradi tega ne bodo povišale, ako zahteva od svojih dolžnikov pretirane obresti. Ravno nasprotno. Če bode občinstvo pri bankah in drugih denarnih zavodih dobivalo kredit po primernih cenah, zasebni izposojevalci denarja ne bodo našli več priljubljenosti, posojevati svoj denar za pretirane obresti in ga bodo nalagali v denarnih zavodih, ako bode obrestna mera za vloge kolikaj primerna. Niso vložniki tisti, ki silijo banke, zahtevati neprimerne

obresti, ampak banke ženejo s svojim vzgledom kvišku obrestno mero tudi v zasebnem prometu. Saj je značilno, da zahtevajo danes zasebniki višjo obrestno mero vedno pod imenom bančnih obresti oziroma se sklicujejo na to, da zahtevajo banke tudi take obresti. Nasprotnega slučaja še nisem doživel.

Vprašanje bančnih obresti ni samo zasebna zadeva bančnih zavodov, ampak zadeva celega narodnega gospodarstva. Pričakovati je, da se bodo same tega zavedale. Sestanek generalnega ravatelja Narodne banke v Ljubljani in Zagrebu z zastopniki gospodarskih krogov in bank kaže vsaj na to, da začnejo tudi bančne uprave premišljevat o neznosnosti razmer pri današnjih bankah. Menim, da bi znala Narodna banka s primerno energijo in s primerno dobro voljo v tem oziru mnogo doseči. Zadostovalo bi, da bi ona določila gotove pogoje, katerih ne smejo prekoračiti bančni zavodi, ki želijo kredita pri Narodni banki. Bančnemu zavodu, ki bi prekoračil te pogoje nasproti svojim komitentom, bi Narodna banka odrekla vsak kredit. Da bi Narodna banka na ta način zgubila svoje komitente, tega se pri današnjem pomanjkanju gotovine pač ni bati.

Blagovni promet Trsta.

Po podatkih Trgovske in obrtniške zbornice iz Trsta, je znašal blagovni promet Trsta tekom meseca oktobra t. l. (številke v oklepajih se nanašajo na isti čas v prejšnjem letu 1923.): Uvoz: po železnici 1,295.365 (958.217) stotov, po morju 1,197.924 (2.442.724) q; izvoz: po železnici 1,346.870 (1,299.970) q, po morju 726.259 (704.379) q, skupno 2,073.129 (2,004.349) q. Železniški promet je dosegel torej skupno 2,642.235 stotov (2,258.187 q), a pomorski promet skupno 1,924.183 (2,188.886) stotov. Celokupni promet tekom meseca oktobra je znašal tedaj 4,566.418 q (4,447.083 q). Nazadovanje uvoza po morju se nanaša na dejstvo, da se je v oktobru t. l. uvozilo le 407.152 q črnega premoga napram 694.945 q v oktobru leta 1923. Izvoz po morju je pa narastel, vključ temu se je v tem mesecu vkrcalo le 12.000 q magnezita napram 87.000 q v oktobru leta 1923.

V oktobru t. l. je znatno poskočil prevoz zlasti fižola iz Jugoslavije in Madžarske ter cinkovih rud.

Ako vzamemo promet Trsta skupno za prvih deset mesecev t. l., tedaj najdemo, po podatkih tržaške trg. zbornice, da je znašal uvoz: po železnici 10,622.798 (6,961.449) q, po morju 15,794.181 (10,508.437) q, skupno 26,416.979 (17,469.886) q; izvoz: po železnici 13,235.146 q (7,919.625 q), po morju 7,968.239 q (5,356.532 q), skupno 21,203.385 q (13,276.157 q). Železniški promet je dosegel skupno 23,762.420 stotov (14,881.074 q), a pomorski promet skupno 23,762.420 (15,864.969) stotov. Celokupni promet je znašal torej v prvih 10 mesecih 47,620.364 q (30,746.043 q).

Ako primerjamo letošnji promet v prvih desetih mesecih z lanskim, vidimo, da se je letošnji promet povečal za 55% in da dosega že 94% prometa v enaki dobi leta 1913. — Železniški promet Trsta z Italijo in državami v zaledju je dosegel v prvih desetih mesecih t. l. sledeče uspehe (številke pomenijo tisoče stotov): Italija 1924: 7.435, 1923: 5.45; Češkoslovaška 1924: 6.178, 1923: 1.800;

Avstrija 1924: 5.416, 1923: 3.387; Jugoslavija 1924: 2.798, 1923: 3.024; Madžarska 1924: 993, 1923: 754; Nemčija 1924: 568, 1923: 255; Švica 1924: 252, 1923: 75.

V odstotkih je najbolj napredoval blagovni promet s Švico in sicer za 238%, po dejanski količini pa s Češkoslovaško, in sicer za nad 4 milijone stotov. Tudi z Italijo in Avstrijo je promet znatno napredoval. Nazadovol pa je promet z Jugoslavijo in to za 7.50%. (Ne smemo pa pri tem pozabiti, da se nanaša to samo na promet Trsta z Jugoslavijo in ne Italije z Jugoslavijo.) Da se je pa promet s Trstom zmanjšal, je posledica rešitve reškega vprašanja in pričakovati je, da se bo ta promet še zmanjšal sorazmerno s tem, kakor se uredijo naše luke in naša tarfna vprašanja. Že sedaj je sušaška luka odvezla Trstu velik del našega lesnega izvoza, s časom bo pa ta popolnoma prešel na Sušak in Reko. Ni čuda, da se Italijani, ki dobro predvidevajo posledice reške osvoboditve, na beneški konferenci na vse kriplje trudijo, kako bi paralizirali te posledice in pripomogli reški luki do življenja!

Razširitev delokroga poslovalnic Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

(Predlog g. J. Zadavca, sprejet na plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice.)

Naloge, ki jih danes vršijo poslovalnice Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, so zelo skromne. Razen gola posredovanja med zavarovanci in Okrožnim uradom ne vršijo poslovalnice nobenih ali skoro nobenih bistvenih funkcij socialnega zavarovanja. Zato najdemo pri sedanji organizaciji socialnega zavarovanja z ene strani, da imajo poslovalnice minimalen delokrog, z druge strani pa vidimo, da je Okrožni urad preobremenjen celo z agendami lokalnega značaja, ki jemljejo temu uradu potrebno prožnost in težko ovirajo njegovo poslovanje. Tudi je to vzrok, da se zbog pomanjkanja ožjega stika zavarovancev z nosilci zavarovanja, ki je osobito pri bolniškem zavarovanju neobhodno potreben, množijo pritožbe proti poslovanju Okrožnega urada in da zbog tega tudi interesi lokalnih faktorjev na uspešnem razvoju socialnega zavarovanja samega čim dalje bolj ginevajo.

Da se z ene strani Okrožni urad razbremeni in da se njegovo poslovanje poenostavi in posreši, z druge strani, da se naveže čim tesnejše stike med vsemi, pri zavarovanju prizadetimi interesi in nosilci zavarovanja samega, je neobhodno potrebno, da se delokrog poslovalnic razširi in da se jim predaajo vse funkcije lokalne službe, ki jih danes vrši Okrožni urad.

Predvsem naj bi vršile poslovalnice celokupno prijavno in odjavno službo, uvrstitev zavarovancev v mezdne razrede, predpisovale naj bi prispevke, vršile izplačevanje podnor in datatev, nosile celotno skrb za zdravljenje članov, kontrolo bolnikov in rentnikov ter vodile točno evidenco vseh zavarovancev. Ker prisajo že sedanji zakon poslovalnicam vse te funkcije, je neobhodno potrebno, da se ta zakonita določila praktično tudi izvede.

Da more bolniško zavarovanje v polni meri ustrezati svojemu namenu, mora biti njegova organizacija taka,

da je ob potrebi vedno na razpolago; tudi sedanje občejevanje centrale z interesi glede prijav, odjav, evidenc itd. je zelo nepraktično in neokretno ter povzroča mnogo nepotrebnega dopisovanja. Tem nedostatkom bi se dalo v praksi z dodelitvijo gorinavednih funkcij poslovalnicam od pomoči. Tudi ne bi bila ta reforma združena z nikakimi denarnimi stroški, ker razpolagajo poslovalnice že danes z zadostnim uradniškim osebjem, ki bi te nove, njim že v zmislu zakona pripadajoče posle mogle brez vsakih novih moči pri že sedaj obstoječem staležu uspešno izvrševati. Ni treba pri tem posebej poudarjati, v koliko se s tem razbremenijo Okrožni urad, pospeši njegovo poslovanje in koliko se bo s tem povzdignila važnost poslovalnic.

Iz predsedstvenega poročila Trgovske in obrt. zbornice.

LJUBLJANSKI VELESEJEM IN RAZSTAVNE PRIREDITVE.

Četrty ljubljanski velesejem je dosegel kljub vladajoči kupčijski stagnaciji po moralni, kakor tudi po materialni strani najboljše rezultate, tako, da je njegova prireditev tudi za prihodnje leto že vnaprej zasigurana. Udeležilo se ga je 723 razstavljalcev, med njimi 148 inozemcev. Notranji uspeh letošnjega velesejma pa kaže znatno večje število kupcev, ki je doseglo 17.304 napram lanskemu letu, ko je znašalo samo 12.455.

Poleg tega se je vršila obrtna razstava v Mariboru. Dalje konjerejske in več sadjarskih razstav na kupčijski podlagi, ki so prav dobro uspele. Važnega pomena je osnivanje stalne izložbe industrijskih vzorcev iz Slovenije v Skoplju, ki obeta postati važna institucija za pospeševanje našega eksporta in stikov z južno Srbijo, ki jo po pravici nazivamo deželo bodočnosti. Za prihodnje leto se poleg tega pripravlja vajejska razstava obrtnih zadrž in obrtna izložba na trgovski podlagi.

OBRTNI RED IN STROKOVNO ŠOLSTVO.

Obširno anketo je izvedla zbornica po strokovnih organizacijah glede načelnih vprašanj za načrt novega obrtnega reda za celo državo. Nabrano obsežno gradivo, o katerem ste razpravljali včeraj, obsega tudi mnogo nasprotujočih si predlogov. Zbornični interes je, da se na podlagi povojnih izkušenj v novem obrtnem redu odpravijo nedostatk, ki so se pokazali po vojni in da se v novem obrtnem redu varuje predvsem interes strokovne usposobljenosti.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani si usoja zato v interesu vseh pri zavarovanju prizadetih strank, kakor tudi v interesu zdravega razvoja socialnega zavarovanja samega staviti predlog,

da naj Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu blagovoli v smislu postojecih določil narediti, da se gori navedene funkcije in sicer prijava in odjava zavarovancev, njih uvrstitev v mezdne razrede, predpisi prispevkov, izplačevanje podpor in dajatev, skrb za zdravljenje članov, kontrola bolnikov in rentnikov in celokupna evidenca vseh zavarovancev izločijo iz delokroga Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in prenesejo v delokrog poslovalnic, ki se naj po obstoječem paritetnem načelu opremijo s posveti.

Izenačenje obrtne zakonodaje zadeva sicer na znatne težkoče, ker se je trgovina in obrt v Srbiji razvijala ob popolnoma drugih pogojih in zakonih kakor v naših krajih, in bo treba brezdvomno gotove prehodne dobe, predno se ustvari možnost popolnega izenačenja.

Nadalje je zbrala zbornica obsežen statistični material v obrtniških in trgovskih in strokovnih organizacijah v Sloveniji, ki omogoča pregled včlanjenih obrtnikov in prijavljenih pomočnikov in vajecev posameznih strok, kakor tudi vpogled v razvoj, delovanje in premoženjsko stanje obrtni hzadru.

Zbornica je v izdatni meri gmotno podpirala obrtne in trgovske nadaljevalne šolstvo. V prošlem šolskem letu se je vršil pouk na 55 obrtno-nadaljevalnih, 3 gostilničarskih in 11 trgovskih nadaljevalnih šolah. Podpor je tem šolam dovolila zbornica doslej 128.200 Din. Subvencija, ki so jo prejete te šole od države, je znašala 314.589-84 Din.

V sejah obrtnega in trgovskega odseka se je v drugem polletju obravnavalo skupno 229 obrtno-pravnih zadev, od tega 168 dispenznih primerov in 61 načelnih vprašanj.

SOCIALNO POLITICNE ZADEVE.

Dne 18. oktobra t. l. so stopile v veljavo tri važne izvršilne naredbe k zakonu o zaščiti delavcev in sicer uredbi o delovnem času v trgovskih in obrtnih obratih in uredba o odpiranju in zapiranju obratov. O osnutkih teh uredb so se vršile že lansko leto pismene in ustne ankete pri zbornici ter skupna anketa vseh interesiranih organizacij pri ministrstvu za

socijalno politiko v Beogradu, na kateri je zbornica predložila svoje zahteve. Ministrstvo je v glavnem ugodilo zahtevam interesentov in uredilo delovni čas v zmislu predloženih osnutkov. Le pri uredbi o delovnem času v trgovinah je proti predlogom zbornice in dosednji praksi ministrstva samega osvojilo glede pojma življenskih potrebščin registrirano interpretacijo, ki ima v praksi za posledico, da se je prav za špecerijske, kolonijalne in delikatesne obrate, glede katerih je zahteva po 10 urnem delavniku, najbolj upravičena, skril delovni čas na 9 ur.

Zbornični predlog, da se s posebno uredbi definitivno reši vprašanje praznikov zbog raznoličnosti posameznih veroizpovednih določb, ni rešen. Zbornica bo tako glede tega, kakor tudi glede nedeljskega počitka v podeželskih obratih, glede delovnega časa za nekatere obrtniške stroke, kakor tudi glede kompetence in drugih vprašanj, v kolikor se našim predlogom še ni ugodilo, nadaljevala svoje akcije.

Nadalje je zbornica pri ministrstvu za socijalno politiko urgirala rešitev svoje vloge glede reorganizacije urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, po kateri naj bi se poslovanje pri tem uradu poenostavilo in omogočilo znižanje režijskih stroškov in zavarovalnih prispevkov.

Zbornica je naslovila na ministrstvo za socijalno politiko in Središnji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu vlogo s predlogom, da se iz razlogov zdravega finančnega gospodarstva pri socialno-zavarovalnih zavodih, pa tudi v interesu razvoja socialnega zavarovanja samega, čim prej izda pravilnik o denarnem gospodarstvu pri Središnjem uradu, kakor tudi pri okrožnih uradih za zavarovanje delavcev.

Zbornica je predlagala, da naj se določi v pravilniku, da se imajo iz razpoložljivih kapitalov dajati poceni krediti industriji in obrtništvu. Na to vlogo je Središnji urad izjavil zbornici, da ravnateljstvo urada dobro uvideva potrebo, da bi koncentracija gotovine v današnjih časih gospodarske novčane krize ogrozila ravnotežje denarnih zavodov posameznih pokrajin, ker bi ti denarni zavodi plasirane kapitale morali odtegniti svojim dolžnikom, ki so po veliki večini poslodavci: industrijalci, veletrgovci, trgovci in mali obrtniki — torej osebe, katere s svojimi prispevki nosijo pretežni del bremen delavskega zavarovanja. Zato je ravnateljstvo Središnjega urada sklenilo, da se mora razpoložljiva gotovina vlagati v novčane zavode prvega reda v dotični pokra-

jini, kjer je plačana. Obenem je določilo, katere novčane zavode je v zmislu statuta smatrati za prvostvne.

Tako ostaja razpoložljiva gotovina za uporabo delodajalcem one pokrajine, ki so to gotovino tudi pretežno plačali. Ugoditi predlogu, da bi se iz teh vsot dajali direktni krediti industriji in obrtništvu, pa je po izjavi urada nemogoče, ker ni za to dana zakonska podlaga, razen tega bi tudi novčani zavodi ne mogli nuditi zadostne garancije, da se bodo od teh pri njih naloženih kapitalov dajali po nižji obrestni meri krediti industrijalcem, trgovcem in obrtnikom, ki so člani Središnjega urada.

TRBOVELJSKI PREMOG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREMOG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„LIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.

Plaćilo tudi na obrokel

Trgovina.

Naslov dvornega dobavitelja. Gosp. Anton Verbič, trgovec s špecerijo in delikatesami v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2, je dobil naslov dvornega dobavitelja. K lepemu, najvišjemu priznanju iskreno čestitam!

Prepoved uvoza lesa v Švico. Ker so v zadnjem času razni časopisi objavili netočne in protislovne vesti o prepovedi uvoza lesa v Švico, je švicarski konzulat v Zagrebu sporočil naši Trg. in obrtniški zbornici, da je Zvezni gospodarski oddelek v Bernu dne 17. oktobra t. l. odredil, da je do nadaljnjega prepovedan prost uvoz igličastega drevesja, sirovega, stavbnega in za drugo uporabo iz postavke 230 švicarske uvozne tarife, medtem ko je uvoz drugih vrst dovoljen. Za uvoz igličastega drevesja omenjene vrste je potrebno dovoljenje sekcije za uvoz in izvoz gospodarskega oddelka v Bernu.

Indeksna številka za voletrgovino na Angleskem se je tokom meseca novembra t. l. znižala od 89% na 86% preko stanja v letu 1914.

Uvoz v Turčijo. Od 1. decembra t. l. se mora vsem uvoznim pošiljkam v Turčijo priključiti izvorno izpričevalo.

Industrija.

Odgoonov zborovanja Centrale industrijskih korporacij. Zborovanje Centrale industrijskih korporacij, ki se je imelo vršiti dne 23. t. m., se je preložilo, kakor pišejo beograjski listi, na januar.

Kartel pivovarstev. Kakor smo že poročali, slovenske pivovarne do sedaj še niso pristopile h kartelu pivovarniške industrije, katerega so ustanovili hrvatski in bosanski pivovarstvi. Kar-

LISTEK.

Skoplje.

(Konec.)

Konsum v Makedoniji je velik, vendar je pa pri njem računati na tamošnje orijentalno obeležje. Če se hoče naša industrija uvesti, se mora produkcija preorientirati na tamošnje razmere in ne obratno, konsum na naše. Inozemstvo to dobro pojmuje in vsled tega so zaznamovani že tradicionalno dobri posli z Orijentom. Vrste blaga, barva, izdelava, specijalen tip, embalaža, zaviti, etiketa, vse to je drugače kot pri nas in temu se mora prilagoditi industrija, kar ji ne bo težko, če bodo imeli tam svojo filijalo. Interesantno je, da nek beograjska tvornica čistila za čevlje pošilja svoje izdelke v pločevinastih škatljicah z nemško etiketo, kar se kupuje. Odjem je v prvi vrsti velik za splošno trošiljo blago, manjši za luksuzno razven event. čevlji in orijentalna galanterija za haremske dame. Pripominjam, da je v Južni Srbiji velika potreba po blagu, ki se pri nas sploh še ne producira, ki pa bi se zamoglo z malenkostnimi spremembami v obratu in bi nekatere naše tvornice bile bolj zaposlene. Naj navedem samo nekaj primerov: priprosto prebivalstvo nosi k opankam bujno šarene nogavice iz čiste volne, katere se močno trošijo in so dosedaj domačega ročnega izdelka ali inozemska importna roba, pletene jopice za žene, krajše kot pri nas, običajno z

orijentalnimi vzorci v barvi in njeni sestavi, široki pleteni pasovi kot ovojke okrog ledij v specijalnih barvah, bombažne naglavne rute s tiskanimi vzorci, katere se uporabljajo kot ovoj okrog glave zlasti pri Albancih, cin za pocinjenje bakrene posode, specijalne sladkarije, bisquiti, testenine, čokolada, vendar v že uvedenih etiketah, ratluk halva. Nadalje beli volneni čeki, sveče iz parafina, esenci za likerje, specijalna steklena roba, cilindri za petrolejke, lepenke za tamošnje obrt turških obval, čajne mešanice z uvedeno etiketo itd.

V splošnem se trošijo vsi artikli, katere producira dosedaj naša industrija, vprašanje je samo kalkulacija in z njo zvezana konkurenca, katero vprašanje pa ne bo težko rešiti pri najnižji kalkulaciji naših producentov in zbiralno službo kosovne robe v Ljubljani, da se odpremlja vagonске pošiljke in se s tem znatno poceni transport. V splošnem je tarifno vprašanje velike važnosti za Skoplje in zasluži specijalne proučave. Za Solun odpadejo železniški tarifi, ker nam je tu na razpolago pomorski transport z znatno nižjimi tarifi.

V kratkem času mojega bivanja v Skoplju sem opazil sledečo robo, ki se prodaja: bandaže, barve, bicikli, cink, čevlji (navadni in luksuzni, škornji, gamaše), čokolada, elektrotehnični material (zlasti za nizko napetost, žepne svetilke in baterije), glasbeni instrumenti (specijalno turška godba), gumijski izdelki, kemični izdelki (v splošnem za di-

rektno uporabo konsumu, vendar gnojila ne), klobuki, slamniki, kovinska industrija (zlasti kar spada v gradbeni material, kot okovi, armature, kljuke, orodje, pločevina, žebliji, vijaki, žica), razna posoda, noži, žlice, vilice, tehtnice, rinčice, verige, lesna industrija (zlasti za gradbe), oglje, vozovi (specijalni), zoborebci, opeka (izplača se samo strešna), kanditi, papir, lepenke, peči, perilo, pluta, steklo, tekstilna roba (specijalna za turško damsko in moško nošo), usnje, vrvi itd. Razvidno je, da se troši poprillki vse, vendar igrajo važno ulogo cene, da smo zmogni konkurence. Povdarjam ponovno, da je potrebna najnižja kalkulacija, da se uvedemo, ker nam vse simpatije do Slovencev ne pomagajo v realnih trgovskih poslih.

Razvidel sem, da je vsled velike konservativnosti tamošnjih trgovskih krogov absolutna potreba sodelovanja z domačimi tako iz informativnega stališča kot še bolj glede prodajne organizacije. Če smo z njimi v zvezi, odpade dolgotrajna doba vpeljave in s to zvezana pasivnost podjetja, ker so tamošnji trgovci, naši bodoči sodelavci, že vpeljali dolge decenije. Absolutna potreba je tudi, če sprovedemo naš načrt, da pri prodajni organizaciji prevzamemo kontrolo in nekako garancijo za pravočasno odposiljanje naročene robe in pravilne izvršitve naročila. (Tozadevne pritožbe iz diferenc dosedanjih kupčij.)

Trgovci v Južni Srbiji so po večini solidni, vendar kot je v trgovini že, se tudi

tu najdejo izjeme. Če se sprovede prodajna organizacija in prevzamemo posredovanje v trgovskih poslih in pošlje naš klient skopljskemu trgovcu robo na kredit in končno ne sprejme denarja, vrže to vsaj moralno slabo luč na naše podjetje, četudi ne prevzamemo nikakih materialnih garancij. Razmišljal sem, kako najti izhod iz te zagate in zasigurati našemu prodajalcu njegove novce za prodano robo.

Možnost nam je dana, najboljše informirati naše tukajšnje pridobitne kroge o tamošnjih ekonomskih prilikah. Važne so tudi informacije glede specijalnih artiklov, ki se tam trošijo v svrhu delne organizacije naše industrije. Naloga naša pa je informirati tudi Makedonijo o naših prilikah in vsled tega je potrebno, da pošljemo enega Slovence kot sodelavca v Skoplje in ki zamore zaključevati tudi trgovske posle.

Roba se prodaja v Južni Srbiji deloma proti takojšnjemu plačilu, deloma na endo trimesečni kredit z eventualno mešično garancijo.

Možnost je dana našemu producentu, da te menice eskontira eventualno prekrbi eskontiranje tudi filijala.

Lokal. Za našo filijalo v Skoplju je treba strehe, ker je drugače poslovanje izključeno, iskal sem dalj čas primerni lokal, vendar brez uspeha, končno se mi je nudil provizorni lokal v centru mesta v izmeri od 64 m² prostora. Kot rečeno, bi bil ta lokal samo provizoričen, ker se nam bo posrečilo dobiti meseca

tel je zaradi tega začel prodajati pivo v Slovenijo po nižji ceni, nego so ga prodajale domače pivovarne, da jih s tem pridruži karteletu.

Razstava za industrijo kož v Milanu. Dne 22. januarja 1925 se odpre v Milanu prva razstava za industrijo kož. Razstava bo imela posebne sekcije, kakor: kože za vse stroje industrije, kože za vse vrste čevljev in za drugo obutev, kože za polniške torbe, za predmete za potovanje, za sedlarje in za vse vrste pasov; kože za stroje in orodje za industrijo itd. Istočasno se bo vršil: Kongres trgovcev s surovo in predelano kožo, Narodni kongres industrijalcev obutvi in Narodni kongres prodajalcev obutvi.

Mezdno gibanje v tekstilni stroki na Češkoslovaškem. Tekstilni delavci v Reichenburgu so dne 10. t. m. pričeli gibanje za zvišanje mezd.

Denarstvo.

Olajšave pri nabavi valut za osebne potrebe. Do sedaj so smele privatne osebe za svoje osebne potrebe nakupiti mesečno za 500 Din tujih valutnih sredstev. Sedaj je ministrstvo financ odločilo, da smejo pooblaščenke banke in menjalnice prodajati našim državljanom, a tudi tujim državljanom, ki bivaajo stalno v naši državi, inozemska plačilna sredstva za njih osebne potrebe do najvišjega iznosa 1000 Din in to enkrat mesečno, brez posebnega odobrenja generalnega inspektorata ministrstva financ.

Uradni kurzi za mesec januar 1925. Za mesec januar 1925 je ministrstvo financ za plačevanje taks po zakonu o takсах in za ugotovitev sodne pristojnosti v primerih, v katerih je vrednost naznačena v tuji valuti, določilo nastopne uradne kurze: 1 napoleondor: 263 Din; 1 turška lira: 300 Din; 1 angleški funt: 813 Din; 1 dolar: 67 Din; 1 zlata nemška marka: 16 Din; 1 poljski zlot: 13.50 Din; 100 francoskih frankov: 360 Din; 100 švic. frankov: 1298 Din; 100 ital. lir: 286 Din; 100 belg. frankov: 332 Din; 100 noll. forintov: 2706 Din; 100 češkoslov. kron: 202 Din; 100 rumunskih lejev: 34 Din; 100 bolgarskih lejov: 49 Din; 100 danskih kron: 1190 Din; 100 švedskih kron: 1810 Din; 100 norveških kron: 1018 Din; 100 pezet: 932 Din; 100 drahem: 120 Din; 1 milijon ayst. kron: 942 Din; 1 milijon ogrskih kron: 910 Din. Po tem kurzu se plačujejo tudi pristaniške takse.

Ali se bo v Avstriji obrestna mera znižala? Predsednik avstrijske Narodne banke dr. Reich, ki se je pretečen tedaj vrnil s potovanja v London in Pariz, je te dni poročal upravni svet o uspehu svojega potovanja in o pogajanjih z merodajnimi osebnostmi angleške in francoske banke. Kaker je poročal, se mu je posrečilo razjasniti marsi-

katero nesoglasje, ki je kvarno vplivalo na poslovne razmere avstrijske Narodne banke, vendar je pa takojšnje znižanje obrestne mere, katero se je v Avstriji splošno pričakovalo, skoraj izključeno. Pred potekom tega leta se obrestna mera kljub temu, da se položaj banke od tedna do tedna izboljšava, ne bo izpremenila. V inozemstvu se poudarja, da povzročajo izdaten porast kovinske podloge v glavnem posojila na devize in valute. V trenutku, ko bi lastniki deviz in valut vsled izpremembe obrestne mere dvignili svoje vrednote, bi se brez dvoma kovinska podloga zopet izdatno znižala.

Šiling v Avstriji. Avstrijska vlada je dne 17. t. m. predložila narodni skupščini zakon o uvedbi šilingove veljave, s katero se bo sedanja avstrijska valutna enota (avstrijska krona) povišala na 10.000 K, to je na en šiling.

Češkoslovaška bo ostala pri sedanji valutni enoti (češki kroni). Češkoslovaška ima že nad dve leti dobro in precej stalno valuto. Vendar do danes še ni ustanovila emisijske banke in tudi ni še uvedla zlate veljave, da si so za to marsikateri pogoji že dani. Valutno politiko vodi bančni urad finančnega ministrstva, čigar predstojnik, višji ravnatelj Novak je priobčil v »Narod. Listy« zelo zanimiv članek o pogojih za uvedbo zlate veljave. V tem članku izvaja med drugim: Ako bi hotela vlada že sedaj ustanoviti emisijsko banko, bi morala preje popolniti zakon o emisijski banki iz leta 1920. Nova emisijska banka bi prevzela posle bančnega urada, ne da bi se sedanja valutna enota, češka krona, v kateremkoli oziru kaj izpremenila. V nadaljnjih izjavah izjavlja g. Novak, da na Češkoslovaškem ni potrebno izpreminjati, odnosno pretvarjati krone

na višjo valutno enoto. Češkoslovaška krona je sicer danes vredna le eno sedmino svoječasne zlate krone, a če izhajajo s svojimi valutnimi enotami Francija, Belgija in Italija, z enotami, ki so le poldrugokrat do dvakrat več vredne, tudi Češkoslovaška nima nikakega povoda za izpremembo svoje valutne enote. Vladi in bančni urad se že nad dve leti trudita za ustaljenje valute. Ustalenie krona tvori podlago za proračun države in samoupravnih korporacij ter podlago za kalkulacijo industrije in trgovine. Gospodarsko življenje se polagoma, a trajno izboljšava. Zato ni nobenega povoda, da bi se kakorkoli izkušalo izpreminjati sedanji položaj in iznova mešalo lastniške in plačilne razmere. Iz istega vzroka tudi valorizacija bilanc naših delniških družb na zlato valuto niti iz daleka ni tako nujna, nego v državah s popolnoma devalvirano valuto. Vprašanje valorizacije se bo po vsej priliki rešilo v zvezi z reformo neposrednih davkov.

Carina.

Carinski prejemki v mesecu oktobru t. l. V mesecu oktobru t. l. so carinarice pobrale 169 milj. Din carine. Prejemki se razdele nastopno: carina 30.210.711 Din, monopolske takse 16.854.087 Din, žigovine (zlato in srebro ter igralne karte) 151.750 Din, državna trošarina 8.038.206 Din, luksuzni davek 1.334.960 Din, davčne varščine 496.388 Din, sporedne takse (ležarina, noševina itd.) 360.021 Din, kazni 36.271 Din, razni dohodki 395.687 Din, ažijsko na zlato 110.822.352 Din. — Carinski prejemki od 1. aprila do 31. oktobra 1924, to je v prvih sedmih mesecih tekočega proračunskega leta, so znašali 1.004.764.124 dinarjev.

Zlatorog terpeninovo milo,

najboljši domači izdelek, ne sme manjkati v nobeni trgovini! Vseke gospodinjice, katera je pravi enkrat s tem milom, ne bo več kupila drugega mila!

Promet.

Železniška konferenca v Gjevrgjeliji. Te dni se vrši v Gjevrgjeliji konferenca vseh železniških direktij in generalne direktije državnih železnic o ureditvi komercijalne službe in reklamacijskih poslov. Konferenci, ki se bavi s tako važno panogo naše železniške službe, želimo obilo uspeha, ker je zadnji čas, da se komercijalna služba, še bolj pa reklamacijsko poslovanje preuredi na način, ki bo ustrezal interesom gospodarskih krogov. Predvsem je potrebno, da se pospeši transport tovarov in reklamacije hitreje rešuje, da ne bodo oškodovanci dobivali povračila iz naslova reklamacijske po dolgi, večkrat celo leto trajajoči dobi.

Za 30 % popust pri izvozu lesa iz Slovenije v Italijo. Na zadnji plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice je podpredsednik g. Ivan Ogrin z ozirom na to, da so bili dodeljeni našim tvrdkam znatni skladišni prostori na Delti in Brajdici, v svrhu, da bi mogli te prostore izkoristiti kupčijsko, predlagal, da se zahteva pri kraljevski vladi čimprej ratifikacija in uveljavljenje konvencije o tranzitu preko St. Petra in Reke, kakor tudi, da se na naših železniških progah preko Karlovca prevzamejo konkurenčni tarini stavki, kakor veljajo za dovoz blaga iz Slovenije preko St. Petra na Sušak in Reko. Končno je predlagal, da se pozove ministrstvo saobračaja, da uveljavi takoj v zmislu že svoječasno izdane načelne odredbe o tarifnem popustu za izvoz lesa iz Slovenije v Italijo 30 % popust potom štacijske tarife v zmislu predlogov zborniškega spomenice.

Prevoz piva po železnicah. V tovrstnih vlakih se pivo pogosto pokvari, ker se prepočasno odpremlja. Da se to prepreči, je železniška uprava odredila, da se mora pivo vedno odpravljati s prvim tovrstnim ali mešanim vlakom. Vagon se mora označiti z listkom: Pivo! Hitro

odpraviti! — Listki morajo imeti obseg 14x32 cm, naleplja jih odpošiljatelj.

Iz naših organizacij.

Vabila na »Trgovski ples« v Celju. ki se vrši dne 3. januarja 1925 v vseh prostorih Narodnega doma, je društvo razposlalo. Ker pa je dandanes nemogoče dobiti popolni seznam vseh someščanov, kakor tudi sovrstnikov z dežele, se dotični, katere je društvo spregledalo, naprošajo, da se osebno ali pismeno javijo v društvenem tajništvo (poslopje carinarice soba 36), da jim na ta način izročimo potrebno vabilo. Samoobsebi je razumljivo, da imajo trgovci in trgovski nameščenci dostop tudi brez vabila in naj dotičnim ta notica služi obenem kot vabilo. — Načelstvo.

Razno.

Izjava ministra financ o novi carinski tarifi in Blairrovem posojilu. V razgovoru s sotrudnikom »Privrednega pregleda« je minister financ g. dr. Stojadinović glede nove carinske tarife izjavil, da bi ne bilo treba, po njegovem mnenju, uvesti nove carinske tarife prej nego se istočasno ne uveljavijo trgovinske pogodbe z Italijo, Avstrijo in Češkoslovaško, kot državami, s katerimi smo v najjačjih gospodarskih odnosih. Za prehodno dobo, dokler se ne uvede nova splošna carinska tarifa, bo ostal carinski ažijski neizpremenjen. Danes znaša ažijski 11 papirnatih dinarjev za 1 zlat dinar in pri tem bo tudi ostalo. Ako se vzame v obzir, da je danes 1 zlat dinar vreden samo 13 papirnatih dinarjev, tedaj smemo pač trditi, da razlika med 11:13 ni tako velika, da bi se moglo očitati vladi, da »da ne vodi zadostno računa o zaščiti domače industrije, v kolikor se to tiče carinskega ažijsa«. — Z ozirom na Blairovo posojilo je dr. Stojadinović izjavil: Današnja vlada ne re-

flektira na preostanek v iznosu 2 milijonov dolarjev. Razlog, zbog česa ne misli vlada uporabiti celokupno vsoto 5 milijonov dolarjev, za kolikor se glasi sklenjena postavka, leži v tem, ker je neizkoriščen preostanek v iznosu 2 milijonov dolarjev v blagu nepotreben in zato ne misli vlada niti, da bi vzela za 2 milijona blaga iz Amerike in zato ne samo, da te vsote ne bo uporabila, ampak bo celo 31. marca izplačala primljene 3 milijone dolarjev. To bo zelo lahko, ker dobljeni trije milijoni niso sploh še niti izdani bili, ampak se nahajajo še danes celotno v Narodni banki. Glede tega, kaj je Blairova skupina podvzela z ozirom na pridobljeno pravico opelje do 31. marca za nadaljno emisijo posojila v iznosu 100 milijonov dolarjev, nima dr. Stojadinović nobenega poročila. Verjetno je, da je skupina tozadevno kaj storila, kajti razmere so danes tudi v Ameriki boljše, atmosfera za sklenitev inozemskega posojila mnogo ugodnejša nego prej.

Uvedba zavarovanja za onemoglost, starost in smrt. Po določilih zakona o zavarovanju delavcev se ima najkasneje s 1. julijem 1925 uvesti zavarovanje za onemoglost, starost in smrt, ki bo naložilo naši industriji, obrti in trgovini poleg že obstoječih, jedva znosljivih socialnih bremen nove velike dajatve. Brez ozira na to, da bi moglo tudi še tako neznačno povišanje dosedanjih socialnih bremen resno ogroziti celokupno našo podjetnost in produkcijo, bi bilo tudi že samo izvajanje novega zavarovanja v tehničnem oziru skoro neizvedljivo. Celokupna naša pridobitnost se že izza uvedbe novega zakona o zavarovanju trudi, da bi težkoče v organizaciji tega zavarovanja odstranila, da bi poslovanje nosilcev zavarovanja poenostavila in pocenila ter spravila vsaj deloma v sklad z zahtevami, ki jih narekujejo sedanja gospodarska struktura in socialne razmere naše države. Uvedba novega zavarovanja bi te, že dosedaj v organizaciji socialnega zavarovanja obstoječe težkoče samo še povečala in zato je na zadnji plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice g. E. Franchetti predlagal, naj zbornica podvzame vse potrebne korake, da se ne pristopi k zavarovanju za onemoglost, starost in smrt, dotlej, dokler se zahtevam, ki jih je stavila zbornica glede poenostavitve in pocenitve bolniškega in nezgodnega zavarovanja ne ugotovi v polni meri, ker bi sicer to moglo imeti nedogledne posledice za naše gospodarstvo in bi obenem tudi ogrozilo celokupno že obstoječo slabo socialnega zavarovanja.

Reparacijska konferenca. Naša vlada je dobila obvestilo, da se dne 6. januarja sestanejo finančni ministri vseh zavezniških držav h konferenci, na kateri bodo razpravljali in določili kvote reparacij, ki odpadejo na vsako posamezno državo.

Društvo za zaščito upnikov za Slovenijo. Dne 17. t. m. se je vršilo v zborovalnici Zveze trgovskih gremijev posvetovanje v svrhu ustanovitve društva za zaščito upnikov za Slovenijo. Posvetovanja so se udeležili zastopniki pridobitnih krogov, stanovskih korporacij in odlični trgovci in industrijalci. Na posvetovanju je prišlo do sporazuma, da naj se ustanovi za Slovenijo samostojno društvo, ki bo neodvisno od onega v Zagrebu. Izvolil se je tudi pripravljalni odbor, ki naj sestavi pravila. Pripravljalnemu odboru načeljujeta gg. Fr. Zebal kot predsednik in Fr. Stupica kot podpredsednik. Za podrobne informacije se je obrniti na tajništvo ljubljanskega gremija trgovcev, palača Kreditne banke, telefon št. 927.

Pogajanja o balkanski zvezi. Milanski »Corriere della Sera« poroča iz Beograda, da se je zunanji minister dr. Ninčić v Parizu posvetoval z Venizelosom o sklenitvi jugoslovensko-grške prijateljske pogodbe in o ustanovitvi Zveze balkanskih držav. Uspeh prihodnjih pogajanj med balkanskimi državami je zagotovljen. Rumunska je načeloma pripravljena skleniti zvezno pogodbo z Jugoslavijo in Grško. Prihod bolgarskega ministrskega predsednika Cankova v Beograd je tudi v zvezi s tem vprašanjem.

Popusti na železnicah za sveto leto. Oredni odbor za sveto leto v Rimu poroča, da so se začele prodajati izkaznice za popuste na železnicah že 23. t. m. Predmetne izkaznice bodo na razpolago na vseh postajah državnih železnic.

Gospodarski položaj Nemčije v mesecu novembru t. l. Položaj nemške industrije se počasi izboljšuje. Poleg premogovnikov je tudi železna industrija bila v položaju prodati večjo količino svojih produktov, nego v prejšnjih mesecih. Ostala industrija je nekoliko bolj zaposlena, da kažejo cene tendenco dvigovanja. Tudi na borzi se kurzi neznatno dvigujejo. V nekaterih obratih se je pojavilo mezdno gibanje. Davčni vijak je sicer nekoliko popustil, a se vendar še vedno težko občuteva. Posebno občuten je obrtni davek in prometni davek, ki izdatno ovira izvoz. Prometne razmere se vidno izboljšujejo, odkar je prevzela obratovanje železnice zopet družba državnih železnic. Trgovska bilanca je bila v mesecu oktobru t. l. za 244 milj. mark pasivna. Gospodarski položaj se je torej v bistvu izboljšal le toliko, kolikor je narasel domači konzum.

Izseljevanje iz Slovenije v mesecu oktobru t. l. V mesecu oktobru t. l. se je izselilo iz Slovenije 30 oseb (22 moških in 8 žensk) in sicer 20 v Zedinjene države ameriške, 5 v Argentinijsko in 5 v druge države ameriške. Od izseljencev je bilo 26 Slovencev, 3 Nemci in 1 Oger.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijsko
domači izdelek.

Tržna poročila.

Položaj na žitnem tržišču. Cene so v zadnjem času poskočile, kar je v zvezi s čvrstočjo na ameriških tržiščih. Inozemstvo je povišane cene dovoljevalo, radi česar se je kupčija dalje povoljno razvijala. Pšenica se v Vojvodini trguje okroglo po 415 Din in tudi do 430 Din, turščica 185—200 Din, moka 00 630 do 650 Din ab vtovorna postaja.

Kovinski trg sredi decembra. Zadnja

poročila pravijo, da se je ameriški trg še kar naprej boljše in da je bilo dosti večjih kupčij. Produkcija se dviga. Zadnji izkaz jeklene zveze pravi, da je naraslo število neizvršenih naročil koncem novembra za 507.000 ton. Položaj kovinske industrije je zadovoljiv in bo ostal tak tudi še za naprej. — **Evropa** se nič ne spremeni; nalahna oslabitev zadnjih tednov traja dalje. Trg je nesiguren in nervozen. Strokovno časopisje obravnava še zmeraj že omenjeni jekleni kartel. Težkoče stvoritve kartela so zlasti v političnih razmerah, brez ozira na vse drugo delo, ki ga zahteva taka mednarodna organizacija. Po vojni so se tozadevne vesti pojavile, so potem utihnile in so sedaj z veliko silo spet izbruhnile. Nekaj dobrega so pa le prinesle, za producente namreč: cene so se utrdile, in sicer prav v trenutku, ko je bila vsa evropska železna industrija na tem, da propade. Cene: železo v palicah (nemško) 6/2 funtov, belgijsko 5/18/2, surova pločevina pod 7, srednja 7/5, fina 8. — **Angleški trg** je bil miren, povpraševanje je malo ponehalo, a pravijo, da samo začasno in da bo po praznikih spet bolje. Eksportna trgovina ni posebno velika, a se tudi tu tolažijo s prihodnostjo. — **Na francoskem trgu** se poznajo še zmeraj pogajanja z Nemčijo in negotova bodočnost francoskega gospodarstva in francoskih financ. Povpraševali so posebno po surovem železu, cena 300 do 310 franc. frankov. Železo v palicah 52—54, surova pločevina 70—76, srednja 87—97 za 100 kg, fina 105—115. Eksportna trgovina bilježi zelo dobre zaključke z Anglijo in Italijo. Cene nekoliko nižje kakor v zadnjem tednu. Produkcija v oktobru 660 tisoč ton surovega železa in 609.000 ton jekla. Število delujočih plavžev 1. dec. 135. — **Belgijski trg** je francoskemu na las podoben in ni ničesar treba pripomniti. — **Nemški trg** tak kakor prej. Cene iste, a naročila gredo nazaj. Vseeno pa pravijo, da imajo obrati dosti dela. Ce-

ne: železo v palicah 120 zlatih mark, surova pločevina 135—140, srednja 160, fina 190. — **Češki trg** se ni spremenil. Vse pričakuje, kaj bo z železnim evropskim kartelom. Da so prepričani o uresničenju, nam kažejo zvišani kurzi železnih akcijskih. Nekaj se prav gotovo pripravlja, zato povsod nervoznost in rezerviranost.

Tržne cene v Mariboru (dne 15. decembra). Govedina: 1 kg I. 25—27,50, do 30, II. 24—25, pljuč 20—25. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 20—40, sala 30 do 11. 23—24, III. 20—21,50, vampov 10 do 12, pljuč 8—12. Teletina: 1 kg I. 27,50 39, pljuč 10—12, jeter 18—20, slanina sveže 25—40, papricirane 36—42, prekajene 36—42,50, masti 30—40, prekajenega mesa 37—55. Drobniča: 1 kg koštrunovega mesa 20 Din. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 32,50—42, brunšviških 27—30, pariških 33—35, hrenovk 38, kranjskih 45—50, 1 komad prekajenih 6—9 Din. Perutnina: piščanec majhen 17,50—35, večji 35—45, kokoš 40—70, raca 50—65, gos 80—100, puran 75—125, zajec domač majhen 15 do 25, večji 30—50 Din. 1 liter mleka 3,50—4, smetane 14—18, 1 kg surovega masla 40—48, kuhanega 54, ementalkega sira 125, polementalkega 80, trapistovskega 30—35, grojskega 40, talsitskega 40, parmezana 125, 1 kos sirčka 5 do 10, eno jajce 2,25—2,75 Din.

Cene specerijskemu blagu v Mariboru (dne 15. decembra). 1 kg kave I. 70—80, II. 45—60, pražene I. 80—100, II. 50 do 75, soli 3,50—4, testenin 11—20, sladkorja v prahu 18,50, v kristalu 16, v kockah 18, pšeničnega škroba 14—25, riževega 20—30, riža 6,50—11, liter namiznega olja 25—32, 1 kg mila 8,50—10 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru. 1 kg pšenične moke št. 0 6,75—7, št. 2 6,25—6, št. 5 5,75—6, št. 6 5—5,50, št. 7 4—4,50, prosene kaše 6,50—7, ješprenja 6,50—13, otrobov 2,50, koruzne moke 4, pšeničnega zdroba 8, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, 1 liter kaže 7—8 Din.

Dobava, prodaja.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje v smislu čl. 86—98 zak. o drž. računovodstvu ofertalno licitacijo za dobavo 300 pisemskih in 300 denarnih vreč na dan 28. januarja 1925. Licitacija se vrši ob 11. uri dopoldne v sobi št. 43 v I. nadstropju Sv. Jakoba trg 2. Pogoji so na vpogled pri ekonomnem odseku (soba št. 41) direkcije. Drajteli morajo položiti 5% (inozemci 10%) kaveje pri pomožnem uradu direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Prodaja lesa se bo vršila dne 15. januarja 1925 pri šumsko-gospodarstvenem uradu ogulinjske imovne občine v Ogulinu.

Prodaja raznega starega materiala se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 14. januarja 1925 pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 160.000 kg koruze. — 15. januarja 1925 pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave porcelanaste namizne posode (12 garnitur) za podoficirske mize na ladjah ter glede dobave kuhinjskega orodja (12 garnitur) za kuhinje na ladjah; v pisarni drž. žrebčarne na Selu pri Ljubljani glede dobave 50.000 kg ovsa; pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 210.000 kg ovsa.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trg. in obrt. zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanka

Grifzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

Pouk v vsenju brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telef. n. 913. Na malo

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

r. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje
tako brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila
daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu.
Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in esije terjatev.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vse
popravila in vožnja. Le prvovrstne
blago in delo po solidnih cenah nudi
Iugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Prvovrstne dežne plašče De-pla

iz garantirano angleške gu-
mirane tkanine kakor tudi
nekaj čisto poceni vrsti pla-
ščev izdeluje in dobavlja
Ivan ZUPANČIČ
v Celju

Razširjajte

„Trgovski list“!

se dobi v vseh
špecerijskih
prodajalnah.

Pisarna: Ljubljana,
Gradišče 13.

**Volna in trikotaža, galanterija
engros**

Gaspari & Faninger - Maribor

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepi: 1. požarna zavarovanja, 2. življenjska zavarovanja, 3. neopodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vsled talinskega viroma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji tu delujoči zavod. Družba je prevzela od „Oraške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelki) in „Franko-Hongroise“ ves njihov kupčijski obseg v naši državi. — Najnižje tarife. Takošnjo plačila škod. — Olasno neredbe ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zaver. družbe „JUGOSLAVIJE“ fentivne kavicje za častulke.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Edini tih pisalni stroj z neomejeno trpežnostjo

L. C. SMITH & BROS, MOD. 8

brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečajni na krogličnih ležiščih.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3
Krovec, stavbeni, galanterijski in
okrasni klepar. Instalacije vodo-
vodov

Naprava strelovodov. Kopališke in
klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firne,
barvo, lak in med vsake velikosti, kakor
tudi posod (škale) za konzerve

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

Veletrgovina

A. ŠARABON
v Ljubljani

prporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!